туальні теми), Дон Базилію, якого думки покриваються не з моїми, а з думками »Нової Зорі«. Якраз проти них, проти занехання культу Шевченка, — і в тій статі і перед тим я виступав.

Давніше — большевики мали відвагу, полемізувати з ЛНВ чи з »Вістником« без фальшовання його думок. Тепер сю відвагу стратили і удаються до метод звичайного шахрайства. Не свідчить се про їх певність своєї доктрини.

О. В.

God save the king!

Коли цар Александр III бавився, одного разу, в рибалку, йому принесли депешу, що вимагала негайної відповіді, на неї чекала ціла Европа. Відповідь була: »коли російський цар ловить рибу, Европа може заждати«. Пару років по тих бундючних словах, всеросійський цар стояв »на позір«, побожно слухаючи гимну революційної Франції, »Марселези«... Кілька літ тому, вулицями Москви возили большевики опудала Чемберлена, Черчіля й инших льордів, а потім вішали їх »заочно«, як колись Мазепу. Кілька тижнів тому, комісар Літвінов питався льорда Антона Ідена, чи Його Британська Величність зволить ласкаво згодитися, щоб він, Літвінов, підніс тост на його честь в столиці світової революції — Москві? — а коли відповідь прийшла, що »зволить« — радість на Кремлі була не до описання: дві тисячі змобілізованих чекістів стоячки, пятимінутними оплесками вітали в театрі висланника короля Джорджа, а музика грала »Боже царя храни« — царя, чи короля, тим разом, анґлійського.

Як часи зміняються! Але все — є в них стала тенденція. »Марселеза« Александра III-го була капітуляцією царської Росії перед Европою, якій хотів диктувати свою волю щойно дід »марселезного« царя — Микола I. God save the king Літвінова було капітуляцією большевицької Росії перед тою самою Европою, якій Сталін і той самий білостоцький Літвінов, хотіли накинути свою геґемонію. Про що йде Росії? За останніх двох царів вона хотіла продертися до Середземного Моря, яке замикала їй Німеччина, і забезпечити тили при розрахунку з Японією, яка замикала їй вихід на Пацифік. Тепер — їй йде про те саме: про поворот до Европи, якому перешкаджає гітлерівська Німеччина, і про невтральність Европи при розрахунку з Японією. Розгром Росії в світовій війні її відтяв і від Европи, і від Пацифіку. Тепер вона хоче надолужити втрачене і записатися в число держав, що у Версалі виграли війну. За пізно! Ключ до дверей, які затріснуто перед Москвою, не в кишені ні

Ляваля, ні Бенеша, ні Титулеску, ні навіть Герію, лише в руках — Гітлера і Гіроти, ну і Саймона. Ось чому совітські дипльомати стають на позір перед Великою Британією, ось чому наклали намордник на III-ій інтернаціонал і на власну пресу.

На Кремлі відбулася мила розмова. Сталін питався:

»Чи правда, що Анґлія хоче дати Німеччині свободу ділання на сході, щоби знесилити її або щоби забезпечити від війни Европу?«

Іден відповів, що Анґлія взагалі проти аґресії, з якого боку вона не виходилаб. Що Анґлія проти »свободи ділання« Німеччини на сході — такого запевнення цікавий Сталін не почув. Не почув і заяви про готовість Анґлії приступити до східного пакту взаїмної допомоги. Навпаки, Іден заявив, що до такого пакту Анґлія не приступить, хоч — з властивим анґлійським гумором — додав, що иншим — радитиме зробити те, чого не хоче робити сама...

Коли-ж Сталін запитався, а що робитиме Анґлія, коли японський хижак схоче напасти на большевицького баранця, то почув, що в такім випадку уряд його Британської Величности буде... »посередничити« між обома сторонами при допомозі Ліґи Народів, яка — як відомо — з таким блискучим вислідом вже »посередничила« при японсько-китайськім конфлікті!

Тоді збентежений диктатор попрохав лише одного: »ради Бога, бодай не виступайте активно по боці Японії! Ради Бога, бодай не виступайте активно по боці Німеччини! Ради Бога, бодай не виступайте активно проти східного пакту, і — „God sav the king!“ На се дістав ласкаве — »гаразд!« От сими »уступками« і може похвалитися совітська дипльоматія, ну, ще й усмішкою пана Антона Ідена. До страт — має записати не обіцянку, а фактичне припинення протианґлійської пропаґанди в Індії й кольоніях, себто випущення своєї єдиної небезпечної зброї, ну і втрату престіжа серед своїх підданих за пониження і капітуляцію перед капіталістичною Европою, за зневаження і занехання гасла — »льордам по мордам«... Тепер диктатор російський матиме час роздумувати над відкриттям, яке зробив підчас візіти Ідена: — як то так, що від рішення такої маленької країни, як Анґлія, залежить мир чи війна в світі?..

І Анґлія від своєї політики не відступить. Свідчать про се іронічні голоси анґлійської преси. „Daily Telegraph“ тішиться, що Сталін виявив таке зрозуміння точок погляду чужих держав — »се особливо щасливо, бо таким способом матиме він можливість здати собі досконало звіт, через що — в теперішніх обставинах — не можна числити на Анґлію, як на активного й безпосереднього партнера в системі безпеки в Східній Европі«. Ще ліпше пише „Evening Standard“: »совітську політику можна окреслити так: колиб зачалася війна в Азії, для нас булоби ще краще, коли війна вибухлаби і в Европі! І дійсно, колиб конфлікт на Далекім Сході змусивби СССР кинути всі свої сили

в Азію, він бувби задоволений, колиб його вороги в Европі теж вплуталися в порядну війну. Тому не можна навіть подумати, щоби анґлійський уряд дав себе запрягти в совітські пляни, заключаючи з Совітами, якийби то не був, союз. На щастя, наші міністри прекрасно здають собі справу, що такий союз, отвертий чи замаскований під формою »пакту безпеки«, спричинив-би моментальний упадок кабінету«... „English Review“ (April 1935) виразно заявляє, що не має заміру ґварантувати границі Росії, що треба передусім осягнути порозуміння, навіть воєнний союз між Анґлією, Францією, Німеччиною й Італією. На Сході — Анґлія нічого-б не мала навіть проти японської доктрини Монро, яку ще Теодор Рузвельт суґґерував в 1905 р. Правда, се не сподобається Росії, але не є завданням британської політики витягати з вогню каштани для Росії... І навіть лейбуристська „Daily Herald“ тішиться зі становища Анґлії, з її апелем до Ліґи Народів, з її згоди признати Німеччині »всю повноту рівноправности«.

Мимо пакту, заключеного щойно між Францією і Росією (і якого змісту ніхто, опріч підписаних під ним, не знає), велика частина громадської думки Франції теж є проти воєнного союзу з СССР. »Воєнний союз з червоною Росією — пише Дорсей — »східний пакт« — се війна! Дипльоматичні комплікації наступлять на Україні або на балтицькій границі. Нам накидають ділему: або Гітлер, або Москва. Такої ділеми нема. Ми можемо бути невтральні, ми повинні бути невтральні«. (Je suis partout). Мимо всього, як доносить преса, запал Франції до східного пакту ослаб, бо Франція переконалася, що такий пакт не був-би »мило бачений« в Анґлії. Здається, і Мусоліні не хоче учинити нічого такого, що булоб — »не мило бачене« в Анґлії. Анґлія-ж східний пакт сторпедувала.

В Штрезі — як тепер видно — теж переможе теза Анґлії: Ліґа прийме до відома озброєння Німеччини (з плятонічним побажанням, щоби — »більше того не робила«), Німеччина війде назад до Ліґи, ну і буде заключений якийсь загальноевропейський пакт неаґресії (яких маємо вже цілу купу). Таємні бажання російської дипльоматії — втягнути Европу в свої конфлікти з Німеччиною й Японією — не удалися. А сторпедувала всю ту хитру літвіновську механіку — Анґлія. God save the king і його міністрів!

Коли великі держави Заходу зголошують свою невтральність в грядучім катаклізмі на просторах СССР — які чинники ділатимуть там? Ті самі, що ділали, напр., коли розкладалася отоманська імперія, або габсбурська. Не »концерт« великих держав і не їх пакти остаточно вплинули на новий уклад сил в Туреччині, а полковник Васос, який заняв в 1896 р. Крету, що спровокувало греко-турецьку війну 1897 р., а потім балканську 1912. Не мир в Севрі і не армія Франше Деспре вплинули на остаточний уклад сил в Азійській Туреччині, а Кемаль Паша.

А на долі Австро-Угорської монархії більше заважили не барон Еренталь і архикнязь Франц-Фердинанд, а старий Пашіч і Масарик. Так буде і в СССР. Так буде, коли українська політична думка остаточно унезалежниться. В останні часи, в звязку з актуалізацією української проблеми в СССР — знову підогрівають старі »наукові« теорії, що нібито перші формулювання своєї незалежницької думки, українці завдячують не собі, а кому иншому; що Наддніпрянщина має бути »сферою« впливів і пр. Сі »теорії« не відіграють на Україні ніякої ролі. В процесі актуалізації української проблеми в СССР, — розвязка, до якої вона прямуватиме, буде: стати тільки — »україносферою«.

Мирослав Гоца

Інтеліґенція професійна і духова
(Про „расу“)

З Воскресенням Христа *Автор*

Речі, що торкають питань »фолькльору« нашої галицької фавни та її розміщення і раси, належать до найбільш неприємних і драстичних. Вони, щось на подобу табу, чи доґматів релігійних, неторкаємі.

Перейдешся по ґалерії нашого зоольоґічного городу, закривай очі й уха, та дай собі при вихідній фіртці вирвати й язик і мозок і серце. А спробуй, вкажи на нору, де заховалася гієна, шакаль, чи осел! зараз воздух стрясає могутній рев: виходить вся еліта мешканців джунґлі з чарівниками й маґами, і почнуться орґії. Чарівники бють у велитенські бубни, голосять мобілізацію — а маґи заводитимуть пекельні танки-чари й тричі проклинаючи тебе, завзиватимуть демонів, щоби зіслати на тебе чуму. А коли побачать, що ти ще не впав, що ще не вешся в смертних судорогах, побіжуть з лисом у переді до сторожі городу й своїх домптерів підшіптуватимуть, щоби вичистили город і не впускали таких глядачів і дослідників.

Вибачай тих кілька крапель золи, Шан. Читачу, та що вони так контрастні з тим, що повинноби бути на вступі речі про інтеліґенцію.

І сказав Ніцше вченим: »В порівнанні до ґенія, т. зн. до істоти, що плодить, або родить, оба сі слова, зрозумілі в найширшім значінні, пересічний вчений науковий (vulgarus) має все щось зі старої панни: бо так, як вона, не розуміється на обох тих найшляхетніших завданнях людини«; бажанням його є »кожний напружений лук зломити, або ще більше! — звільнити«. В сім міститься вся суть того, що торкає ріжниці двох рас та їх відношення: інтеліґенції професійної і духової — »учености« і »ґенія«.